

Landelijk Gemeentelijk Netwerk 16 – 27

Nieuwsbrief 1, januari 2026

Nieuwe re-integratieverordening Participatiewet bij de ‘Wet van school naar duurzaam werk’

08 januari 2026
14:00 - 15:30
Digitaal

Specifiek voor (senior) beleidsmedewerkers en juristen bij gemeenten die betrokken zijn bij de implementatie en uitvoering van de ‘Wet van school naar duurzaam werk’ organiseert Divosa samen met het Landelijke Ondersteuningsteam Regionale Arbeidsmarkt en VNG op 8 januari een online bijeenkomst over de geactualiseerde re-integratieverordening Participatiewet.

Vanuit een gemeente wordt tijdens de bijeenkomst toegelicht over hoe om te gaan met de aangepaste re-integratieverordening en implementatie ervan. Deelnemers krijgen de belangrijkste wijzigingen en keuzes toegelicht en krijgen de kans om vragen te stellen. Meld je snel nog [hier](#) aan!

22 januari 2026
12:00 - 13:00
Digitaal

Digitale lunchspecial ‘Naar duurzame support voor jongeren (16-27) in jouw gemeente’



Een stevig eigen netwerk is cruciaal voor jongeren om gezond en zelfstandig te leven. Bij de overgang van jeugdhulp naar volwassenheid is dit precies wat veel jongeren missen. Ze zijn vaak afhankelijk geworden van professionals, terwijl ze juist blijvende steunfiguren nodig hebben.

Het Landelijk Gemeentelijk Netwerk 16-27 organiseert op 22 januari een lunchspecial waarin een belangrijk leefdoel van de Big 5 centraal staat: support. Hoor hoe onder andere gemeenten in Midden-Limburg je voor gingen met het concretiseren van de samenwerking tussen informele en formele zorg bij de doelgroep jongeren 16-27 jaar in een kwetsbare positie. Hoe zorgen zij ervoor dat uitvoerende professionals in hun gemeenten natuurlijke hulpbronnen van jongeren (herkennen en positioneren)? En dat er ingezet wordt op een aanpak waarin niet de professional, maar de jongere zelf centraal staat?

Lees [hier](#) meer over het programma van de lunchspecial en meld je aan!

Podcast ‘Wie niet past, loopt vast’ van Landelijke Aanpak 16-27

Jongeren die rond hun 18^e verjaardag jeugdzorg met verblijf verlaten, lopen een onacceptabel hoog risico op dakloosheid. Niet omdat deze jongeren zo ingewikkeld zijn, maar omdat het systeem hen te vaak in de steek laat.

Nicoline den Ouden, projectleider van de Landelijke Aanpak 16-27 van het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ), onderzoekt in de podcast ‘Wie niet past, loopt vast’ met Margot Ende (Het Vergeten Kind), Maarten van Ooijen (Leger des Heils), Mirthe Biekmans (TUIS Nederland), Elianne Vossen (gemeente Nijmegen), Paul Kreemers (Brijder Verslavingszorg, Pitstop), Marloes van der Maas (gemeente Den Bosch), Friso van Doesburg (trainer en schrijver) en Bram Eigenhuis en Sjoerd Wiersma (Jimmy’s) hoe het anders kan.

De podcast bestaat uit zes afleveringen. De eerste is vanaf vandaag op [Spotify](#) te vinden!

Richtlijn ‘Toekomstgericht werken’ voor professionals

Hoe begeleid je jongeren in kwetsbare omstandigheden bij de stap naar zelfstandigheid en volwassenheid? De nieuwe richtlijn ‘Toekomstgericht werken’ helpt professionals om samen met jongeren te bouwen aan een stevige basis voor hun toekomst. De richtlijn is bedoeld voor professionals in de jeugdhulp en jeugdbescherming die jongeren van 16 tot 27 jaar begeleiden naar zelfstandigheid. Maar ook voor jongerenwerkers, medewerkers van lokale teams, begeleiders in onderwijs of maatschappelijke opvang en behandelaars in de volwassen-ggz die jongeren begeleiden bij de overgang naar volwassenheid is de richtlijn relevant.

Toekomstgericht werken betekent samen met jongeren bouwen aan een toekomst die bij hen past. Daarbij kijkt de jeugdprofessional naar de ‘Big 5’: support, wonen, school en werk, inkomen en welzijn. De richtlijn biedt professionals o.a. houvast bij: 1) het opbouwen van een goede werkwetenschap met de jongere, 2) een aanpak en interventies die jongeren helpen hun toekomst concreet te maken, en 3) samenwerking met het informele netwerk. De richtlijn sluit aan bij wat professionals zelf als knelpunten ervaren. Uit een brede verkenning kwam naar voren dat de overgang naar volwassenheid kwetsbaar kan zijn, zeker voor jongeren die ondersteuning krijgen in de jeugdhulp. De richtlijn besteedt echter ook aandacht aan werken met jongeren met specifieke uitdagingen, zoals een licht verstandelijke beperking of autismespectrumstoornis.

De richtlijn Toekomstgericht werken is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen onderzoekers, praktijkprofessionals en jongeren zelf. Na een proefperiode in de praktijk is de richtlijn aangescherpt en vervolgens geautoriseerd door de beroepsverenigingen NIP, NVO en BPSW. Benieuwd naar de richtlijn? Lees het [hier](#). Er is ook een [routekaart met bouwstenen](#) en een [interview](#) met mede-ontwikkelaar Brechje Kuipers van Levelv gepubliceerd.

Leeragenda Kwaliteit en Blijvend leren in de Jeugdhulp

De [Leeragenda Kwaliteit en Blijvend Leren in de Jeugdhulp](#) ondersteunt gemeenten bij het structureel verbeteren van jeugdhulp. De leeragenda kwam afgelopen november uit. Het is ontwikkeld met en voor het werkveld en sluit aan bij de Hervormingsagenda Jeugd.

Met vijf focusthema’s en meerjarige leerlijnen - die praktijk, beleid, onderzoek en ervaringskennis verbinden - biedt Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL) handvatten voor beter samenwerken, onderbouwd handelen en het versterken van de lokale teams. Een van de leerlijnen die in 2026 verder zal worden uitgewerkt is ‘Overgang naar volwassenheid’. KBL gaat de komende periode met partners in gesprek over hoe deze leerlijn het best ontwikkeld kan worden. Kijk [hier](#) voor de infographic over de leeragenda.



Handreiking ‘Implementatie wet- en regelgeving van school naar duurzaam werk’

In opdracht van het ministerie van SZW is een praktische handreiking ontwikkeld om (centrum)gemeenten te ondersteunen bij de implementatie van de nieuwe wet- en regelgeving ‘Van school naar duurzaam werk’. Met het [nieuwe artikel 7a van de Participatiewet](#) krijgen gemeenten de opdracht om alle jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij het vinden van een opleiding, leerwerktraject of werk. Centrumgemeenten krijgen bovendien een centrale rol in de regionale samenwerking.

De [handreiking 'Implementatie wet- en regelgeving van school naar duurzaam werk'](#) biedt gemeenten heldere uitleg van de nieuwe wetgeving, procesbeschrijvingen en inspirerende voorbeelden uit de praktijk. Daarmee krijgen gemeenten concrete handvatten om lokaal en regionaal te bouwen aan een goedlopende aanpak voor jongeren die nog niet aan het werk zijn of geen opleiding volgen.

Nieuwe persoonsgerichte aanpak voor jonge mensen die in de criminaliteit terecht komen

Vanaf januari 2026 start regio Amsterdam-Amstelland met een nieuwe persoonsgerichte aanpak: [Veiligheid en Zorg](#). Deze aanpak is bedoeld voor jongeren en jongvolwassenen van 12 tot 30 jaar die betrokken zijn bij criminaliteit of ernstige overlast en problemen hebben op meerdere leefgebieden.

Veiligheid en Zorg is een intensieve samenwerking van het Actiecentrum Veiligheid en Zorg en diverse partners, zoals de gemeenten in Amstelland, politie, Openbaar Ministerie, reclassering, GGD en zorgorganisaties. Door regie en samenwerking willen de partners de veiligheid vergroten en het toekomstperspectief van jongeren die afglijden in de criminaliteit verbeteren. De nieuwe werkwijze is flexibel en beter afgestemd op de leefwereld van de jongeren. Door regelmatige herbeoordeling en ruimte voor maatwerk kunnen organisaties sneller inspelen op veranderende situaties. Daarbij ligt de nadruk op gedragsverandering, het doorbreken van criminele patronen en het bieden van kansen. Niet alle jongeren kunnen deelnemen. Dit geldt voor jongeren met een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van meer dan 2 jaar, een TBS- of PIJ-maatregel of die illegaal in Nederland verblijven.

Veiligheid en Zorg vervangt de huidige Top600 en Veilig Alternatief. De bestaande aanpak voor doorgroeiers in de drugscriminaliteit blijft bestaan en wordt ondergebracht bij Veiligheid en Zorg.

Pilotprogramma Exit voor criminele jongeren in Den Haag

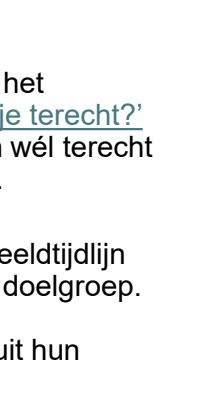
Gemeente Den Haag is vorig jaar onder de vlag van het programma [Preventie met Gezag Zuidwest](#) gestart met ‘Exit’: een pilot van twee jaar voor jongeren tussen de 18 en 27 jaar die willen stoppen met criminele activiteiten, maar niet goed weten hoe.

De aanpak van [Exit](#) combineert snelheid met flexibiliteit. Zodra een jongere aangeeft hulp te willen, neem een fixer binnen 24 uur contact op. Samen bekijken ze wat er nodig is en welke coach past. Vanaf dat moment wordt direct gestart met maatwerk: van een dagbestedingstraject tot het regelen van meer praktische zaken, zodat de jongere uit zijn oude netwerk komt. Jongeren denken in Exit zelf mee. Binnen het programma schuiven ze aan tafel met politie, Openbaar Ministerie, coaches en jongeren die al succesvol zijn uitgestapt. Die combinatie van perspectieven draagt bij aan een aanpak die aansluit bij de leefwereld van de jongeren en 360 graden ondersteuning.

Stappenplan implementatie suïcidepreventie bij jongeren

Sinds 2023 biedt de [Leidraad suïcidepreventie bij jongeren](#) duidelijke handvatten voor hulpverleners en organisaties in het jeugddomein. Door het implementeren van de leidraad wordt de zorg versterkt voor jongeren met suïcidaliteit. Maar implementeren gebeurt niet vanzelf. Daarom heeft 113 zelfmoordpreventie een praktisch stappenplan beschikbaar gesteld dat organisaties past voor stap ondersteuning bij de implementatie van de leidraad.

Wil jij dat de professionals in het jeugddomein in jouw gemeente het suïcidepreventiebeleid versterken? Informeer hen dan over het [Stappenplan implementeren leidraad suïcidepreventie bij jongeren!](#)



Advies van Jongerenpanel De Derde Kamer

Afgelopen november bracht het Jongerenpanel De Derde Kamer in opdracht van het ministerie van VWS het advies [‘Help! Je verlaat een instelling. Waar en hoe kom je terecht?’](#) uit. Het advies gaat in op hoe o.a. gemeenten ervoor kunnen zorgen dat jongeren wél terecht komen op een passende eigen woonplek waar ze prettig en veilig kunnen wonen.

Het advies omvat specifieke do’s and don’ts voor gemeenten en bevat een voorbeeldlijn voor succesvolle uitstroom. Het advies is opgesteld vanuit het perspectief van de doelgroep. Het Jongerenpanel De Derde Kamer adviseert namelijk op basis van hun eigen ervaringskennis, aangevuld met de ervaringen en signalen van andere jongeren uit hun netwerken. Het panel wordt ondersteund door [Jimmy’s](#) en het [Straat Consulaat](#).

Almere wint ‘Kop boven het Maaiveld Prijs’ voor ZEVMB-inzet

De ondersteuning van mensen met een Zeer Ernstige Verstandelijke en Meervoudige Beperking (ZEVMB) is uitdagend, omdat bestaande systemen tekortschieten. Het vraagt dan ook voortdurend samenwerking, aandacht en maatwerk. Zo verloopt de zorgovergang naar volwassenheid voor jongeren met ZEVMB niet altijd goed. Dit levert veel onzekerheid en stress op bij de persoon en zijn naasten en kan ook leiden tot onderbreking van zorg en ondersteuning.

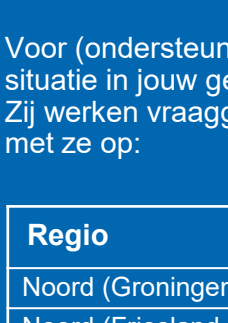
Het [ZEVMB-kenniscentrum](#) heeft afgelopen december de eerste [Kop Boven het Maaiveld Prijs](#) uitgereikt aan winnaar gemeente Almere. De nieuwe jaarlijkse prijs is bedoeld voor een persoon of organisatie die zich uitzonderlijk inzet voor gezinnen die leven met de intensiteit van ZEVMB en het verschil maakt door buiten de gebaande paden te gaan. Moed, creativiteit en doorzettingsvermogen worden met de prijs beloond. Volgens het juryrapport hebben de Wmo-medewerkers van Almere zich, naar aanleiding van het verhaal van een moeder van een meisje met ZEVMB, vastgebeten in de problematiek. Ze hebben zich verdiept, vragen gesteld en experts opgezocht. Ze durfden kwetsbaar te zijn, stonden open voor de lessen die nodig zijn om inwoners beter te ondersteunen en gingen hier direct mee aan de slag.

Wil jij in 2026 de winnaar zijn van de Kop Boven het Maaiveld Prijs? Zet je dan in voor nóg betere ondersteuning vanuit jouw organisatie voor mensen met ZEVMB!

Praktijkvoorbeeld: gids 18 jaar worden

De jongerenraad van jeugdhulpaanbieder Cardea heeft een gids gemaakt voor jongeren vanaf 16 jaar die bijna 18 jaar worden. De gids - gemaakt door jongeren, samen met ervaringsdeskundigen en stagiairs - gaat in op alle ‘moet- en regelzaken’ die komen kijken bij het volwassen worden en bevat overzichtelijke informatie over wonen, geld, zorg en school. Samen met de hulpverlener kunnen de jongeren de gids gebruiken. Benieuwd naar de gids? Je kunt kiezen uit een gedrukte of een digitale versie. Je kunt de gids [hier](#) aanvragen.

Praktijkvoorbeeld: jongerenregisseurs in Haarlem



Movisie schreef [dit artikel](#) over de jongerenregisseurs van het team Dak- en thuisloze jongeren bij het Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente Haarlem. Het artikel is opgebouwd rond het werkzame element ‘continuïteit’ - één van [15 werkzame elementen](#) volgens Movisie in de ondersteuning van inwoners - en laat zien hoe de jongerenregisseurs hier in de praktijk invulling aan geven. Zo blijven zij jongeren tussen de 18 en 23 jaar die (dreigend) dak- en thuisloos zijn bijstaan zolang dit mogelijk is. Ook als er al een woonplek gevonden is of er een warme overdracht heeft plaatsgevonden kunnen jongeren altijd nog laagdrempelig contact opnemen met hen. In het geval dat de behoefte aan ondersteuning groter wordt, wordt het dossier van de jongere heropend.

Regioadviseurs

Voor (ondersteunings)vragen bij de aanpak voor jongeren en jongvolwassenen in een kwetsbare situatie in jouw gemeente kun je terecht bij de regioadviseurs van het Platform Sociaal Domein. Zij werken vraaggericht. Wil je eens kennismaken met jouw regioadviseur? Neem dan contact met ze op:

Regio	Naam	Contact
Noord (Groningen)	Wanda van der Zee	wanda.vanderzee@vng.nl 06-14278523
Noord (Friesland, Drenthe)	Vincent Vos	vincent.vos@vng.nl 06-34196173
Noord-West (Noord-Holland)	Annelies Mulder	annelies.mulder@vng.nl 06-83989517
Oost (Overijssel, Gelderland)	Anner Bindels	anner.bindels@vng.nl 06-27323071
Midden (Utrecht, Flevoland)	Vacant	aanpak16-27@vng.nl
Zuid-West (Zuid-Holland en Zeeland)	Vacant	aanpak16-27@vng.nl
Zuid-West (West-Brabant)	Annika Verhagen	annika.verhagen@vng.nl 06-23012776
Zuid-Oost (Oost-Brabant en Limburg)	Arno van Kempen	arno.vankempen@vng.nl 06-24769504

Contact

Heb je informatie die je wil delen in deze nieuwsbrief? Of een opmerking of vraag naar aanleiding van de nieuwsbrief? Stuur dan een berichtje naar aanpak16-27@vng.nl.

Landelijk Gemeentelijk Netwerk 16-27

